



การใช้สื่อสังคมออนไลน์ ความไว้วางใจ และคุณค่าข่าวสารที่รับรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัย เอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร

Social Media Use, Trust, and Perceived News Value among Private University Students in the Bangkok Metropolitan Area

ดนัย โชติแสง* ฐริพัฒน์ แก้วตาธนวัดนา** และนิสกร ยินดีจันทร์**

Danai Chotseang, Puripat Keawtathanawatthana and Nisakorn Yindeechan

*, **, *** คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Faculty of Communication Arts, Rambhai Barni Rajabhat University

Email: Danai.c@rbu.ac.th, puripat.k@rbu.ac.th, Nisakorn.y@ruru.ac.th

Received November 14, 2025; Revised December 25, 2025; Accepted December 31, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ความไว้วางใจ และการรับรู้คุณค่าข่าวสารของนักศึกษานานาชาติในมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย รวมถึงหาแนวทางการพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อ และการสร้างความไว้วางใจในข่าวสารดิจิทัล ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานประกอบด้วยวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การสุ่มแบบโควตาตามสมกับแบบสะดวก คัดเลือกนักศึกษานานาชาติจากมหาวิทยาลัยเอกชน 3 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดกลุ่มตามขนาดของสถาบัน ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างให้สะท้อนขนาดของประชากรในแต่ละสถาบัน รวมจำนวนทั้งสิ้น 400 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักศึกษาจำนวน 25 คน

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า นักศึกษานานาชาติมีระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ($M=4.12$) ความไว้วางใจ ($M=3.78$) และการรับรู้คุณค่าข่าวสาร ($M=3.95$) อยู่ในระดับสูง สำหรับการรับรู้คุณค่าข่าวสารส่งผลต่อระดับความไว้วางใจ ($r = .48, p < .001$); $\beta = .45, p < .001$) โดยความไว้วางใจมีบทบาทเป็นตัวแปรกลางที่สำคัญในความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อและการประเมินข่าวสาร (Indirect Effect $\beta = .21, 95\% \text{ CI } [.15, .29]$) ผลการวิจัยเชิงคุณภาพยืนยันประเด็นสำคัญด้านพฤติกรรมการใช้สื่อและความเชื่อมั่นต่อแหล่งข่าว โดยเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ผ่านการฝึกวิเคราะห์ข่าว การตรวจสอบข้อเท็จจริง การเสริมทักษะภาษา และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่พฤติกรรมเสพข่าวที่มีวิจารณญาณและปลอดภัย

คำสำคัญ: การใช้สื่อสังคมออนไลน์, ความไว้วางใจ, คุณค่าข่าวสารที่รับรู้, ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ, นักศึกษานานาชาติ



Abstract

This study aimed to examine the relationship between social media usage, trust, and perceived news value among international students in private universities in Thailand, as well as to identify strategies for enhancing media literacy and building trust in digital news. A mixed-methods approach was employed, consisting of quantitative research using quota-based convenience sampling. International students were selected from three private universities in Bangkok, categorized by institutional size—large, medium, and small—with proportional sample allocation, totaling 400 participants. Additionally, in-depth interviews were conducted with 25 students.

Quantitative findings revealed that international students demonstrated high levels of social media usage ($M = 4.12$), trust ($M = 3.78$), and perceived news value ($M = 3.95$). Perceived news value significantly influenced trust ($r = .48, p < .001$; $\beta = .45, p < .001$), with trust serving as a key mediating variable in the relationship between social media usage and news evaluation (Indirect Effect $\beta = .21, 95\% \text{ CI } [.15, .29]$). The qualitative findings supported these results by highlighting media consumption behavior and trust in news sources. The study proposed strategies to enhance media literacy through training in news analysis, fact-checking, language skills development, and participatory learning within diverse cultural contexts, aiming to promote critical and safe news consumption behavior.

Keywords: social media use, trust, perceived news value, university students, media literacy, international students

บทนำ

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Instagram, TikTok และ YouTube ได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญของนักศึกษานานาชาติในการสื่อสาร รับข่าวสาร และปรับตัวเข้าสู่บริบทใหม่ โดยเฉพาะในประเทศไทยที่มีนักศึกษาต่างชาติเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในระดับอุดมศึกษา อย่างไรก็ตาม การบริโภคข้อมูลผ่านอัลกอริทึมของแพลตฟอร์มเหล่านี้ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ “ฟองกรองข้อมูล” (Filter Bubble) ซึ่งจำกัดมุมมองและเนื้อหาที่หลากหลาย ส่งผลให้นักศึกษามีความเสี่ยงในการประเมินข่าวสารผิดพลาด โดยเฉพาะเมื่อมีข้อจำกัดด้านภาษาและบริบทวัฒนธรรมที่แตกต่าง (Karlsen & Aalberg, 2023)

จากการศึกษาข้ามภูมิภาค ไม่ว่าจะเป็นจีน ยุโรป สหรัฐอเมริกา เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และไทย พบปัจจัยร่วมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารของนักศึกษานานาชาติ 3 ประการ ได้แก่ (1) อุปสรรคด้านภาษาและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการเข้าถึงและตีความข้อมูล (2) พฤติกรรมการเสพข่าวที่พึ่งพาอัลกอริทึมมากกว่าการค้นหาเชิงรุก และ (3) การขาดทักษะการรู้เท่าทันสื่อในบริบทข้ามวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความคิดเชิงวิพากษ์ การมีส่วนร่วม



ร่วมในสังคมวิชาการ และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนมหาวิทยาลัย (Haider & Sundin, 2021; Astuty & Yustian, 2021; Iwamoto & Chun, 2020)

แม้ประเทศไทยจะมีอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตในหมู่นักศึกษาอยู่ในระดับสูง (ETDA, 2023; DataReportal, 2024) แต่การบูรณาการทักษะ Media Literacy ในเชิงนโยบายและหลักสูตรยังมีข้อจำกัด โดยเฉพาะในกลุ่มศึกษานานาชาติของมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่อาจเผชิญข้อจำกัดด้านภาษา ความเข้าใจในระบบข่าวสาร และการแปลความหมายข้ามวัฒนธรรม บทความนี้จึงมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อสังคม ความไว้วางใจ และการรับรู้คุณค่าข่าวสาร เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนากิจกรรมการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเน้นการส่งเสริม Digital Citizenship และการสร้าง ภูมิคุ้มกันทางข้อมูล (Information Immunity) ผ่านหลักสูตร Media Literacy ที่ตอบโจทย์บริบทของนักศึกษานานาชาติอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ความไว้วางใจและการรับรู้คุณค่าข่าวสารของนักศึกษานานาชาติในมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับการรับรู้คุณค่าข่าวสารของนักศึกษานานาชาติในมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อวิเคราะห์บทบาทของความไว้วางใจในฐานะตัวแปรกลางระหว่างการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับการรับรู้คุณค่าข่าวสารของนักศึกษานานาชาติ
4. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) และการสร้างความไว้วางใจในข่าวสารดิจิทัล สำหรับนักศึกษานานาชาติในบริบทของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัย

- H 1: การใช้สื่อสังคมออนไลน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณค่าข่าวสารที่รับรู้ของนักศึกษา
- H2: ระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีผลโดยตรงต่อระดับความไว้วางใจของนักศึกษา
- H3: ความไว้วางใจมีบทบาทเป็นตัวแปรกลางระหว่างการใช้สื่อสังคมออนไลน์และการรับรู้คุณค่าข่าวสารของนักศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม และแนวคิด

งานวิจัยนี้วิเคราะห์เชิงสังเคราะห์จากวรรณกรรมหลากหลายแหล่งพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ความสามารถทางจิต การศึกษา วัฒนธรรม เพศ และอายุ มีผลต่อพฤติกรรมการตั้งเป้าหมาย ความไว้วางใจ และการรับรู้ข่าวสาร (Smith & Lee, 2021) เช่น Facebook, WeChat และ Douyin มีบทบาทสองด้าน ทั้งสนับสนุนการเชื่อมโยงทางสังคม และกระตุ้นภาวะซึมเศร้า (Iwamoto & Chun, 2020) นอกจากนี้ "Trust" หรือ ความไว้วางใจ เป็นตัวกลางสำคัญที่กำหนดการประเมินข่าว และสัมพันธ์กับ emotional trust, rational trust และ platform credibility (Park et al.,



2021) โดยการเชื่อมโยงแนวคิด emotional framing และข่าวที่แชร์โดยเพื่อนมีผลต่อการรับรู้ความน่าเชื่อถือมากกว่าข่าวจากแหล่งสถาบันทางการ (Wu et al., 2022) การรับรู้คุณค่าข่าว (perceived news value) ได้รับอิทธิพลจากอารมณ์ คุณภาพเนื้อหา และความเกี่ยวข้องทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Park et al. (2022) และ Hatamleh et al. (2023)

ในบริบทของ มหาวิทยาลัยในประเทศจีน พบว่า นักศึกษามีการพึ่งพาข่าวสารจากแพลตฟอร์มออนไลน์เป็นหลัก โดยเฉพาะ WeChat, Weibo และ Douyin ซึ่งข่าวสารมักถูกรับรู้ผ่านการแชร์ของเพื่อนหรือกลุ่มออนไลน์มากกว่าการค้นหาด้วยตนเอง (Zhang et al., 2022) ปรากฏการณ์ “news-finds-me” และ “passive news exposure” ทำให้ความรู้ทางการเมืองและทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ลดลง (Van der Meer et al., 2023) ในยุโรป โดยเฉพาะในประเทศเยอรมนี เนเธอร์แลนด์ และฝรั่งเศส มีงานวิจัยที่ชี้ว่าแม้ระบบการศึกษาจะให้ความสำคัญกับทักษะการรู้เท่าทันสื่อ แต่กลุ่มนักศึกษานานาชาติยังคงประสบปัญหาในการประเมินข่าวสาร โดยเฉพาะเมื่อบริโภคข่าวผ่านแพลตฟอร์มที่ใช้ภาษาที่สองหรือสาม (European Commission, 2022) นอกจากนี้ งานวิจัยของ Haider & Sundin (2021) พบว่า ความไว้วางใจในข่าวสารของนักศึกษานานาชาติในยุโรปส่วนใหญ่มักพึ่งพาข้อมูลที่ถูกแชร์ใน social feed มากกว่าการตรวจสอบต้นทางอย่างเป็นระบบ ซึ่งอาจนำไปสู่การยอมรับข่าวสารผิดพลาดหรือมีอคติ

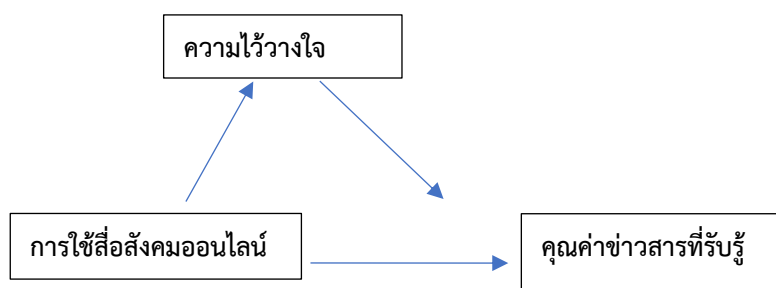
การทบทวนวรรณกรรมในบริบทของประเทศไทยโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีนักศึกษาต่างชาติจำนวนมาก พบว่าแม้นักศึกษานานาชาติเหล่านี้จะสามารถเข้าถึงสื่อดิจิทัลได้ในระดับสูง แต่ยังขาดระบบสนับสนุนที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) และการทำความเข้าใจข่าวสารในบริบทวัฒนธรรมไทย (UNESCO, 2021; ETDA, 2023) ความหลากหลายด้านภาษาและวัฒนธรรมทำให้นักศึกษากลุ่มนี้ตกอยู่ในภาวะ “ความเปราะบางทางข้อมูล” (Information Vulnerability) ซึ่งอาจกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ ทศนคติทางสังคม และการปรับตัวในสภาพแวดล้อมใหม่ (Iwamoto & Chun, 2020; Wang & Zeng, 2021) นักศึกษาที่ขาดทักษะในการประเมินข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณ มีแนวโน้มที่จะตกเป็นเหยื่อของข่าวเท็จหรือการตีความข้อมูลที่ผิดพลาด ส่งผลให้เกิดการลดลงของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเชิงวิชาการความรู้สึกไม่ปลอดภัย และการแยกตัวจากชุมชนมหาวิทยาลัย (Hatamleh et al., 2023; Buchanan et al., 2024) ปัจจัยสำคัญที่ซ้ำเติมสถานการณ์นี้คือระบบอัลกอริทึมของแพลตฟอร์มสื่อสังคม เช่น Facebook, YouTube และ TikTok ฟองกรองข้อมูล (Filter Bubbles) จากอัลกอริทึมสื่อสังคมจำกัดมุมมองของผู้ใช้งาน ส่งผลให้นักศึกษาเสี่ยงต่อการรับรู้ข่าวสารอย่างมีอคติและขาดความหลากหลายทางความคิด โดยงานวิจัยจากหลายภูมิภาค รวมถึงจีน ยุโรป และไทย แสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของทักษะการแยกแยะข่าวสารที่ถูกต้อง (factual discernment), ความไว้วางใจแบบเลือกสรร (selective trust) และความสามารถในการต้านทานอารมณ์จากข่าว (emotional resilience) ในการส่งเสริม “พลเมืองดิจิทัล” ที่มีคุณภาพ (Guess et al., 2020; Hatamleh et al., 2023) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การวิจัยที่มุ่งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อสังคม ความไว้วางใจ และการรับรู้คุณค่าข่าวสารของนักศึกษานานาชาติ จึงมีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ต่อการออกแบบหลักสูตรหรือมาตรการเชิงนโยบายเพื่อสร้าง “ภูมิคุ้มกันทางข้อมูล” (Information Immunity) ให้แก่นักศึกษาในบริบทการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทย

จากการสังเคราะห์วรรณกรรมข้างต้น พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้สื่อสังคม ความไว้วางใจ และการรับรู้คุณค่าข่าวสาร มีความสอดคล้องกันในหลายบริบท ทั้งในจีน ยุโรป และไทย โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษานานาชาติที่มีความเปราะบางทางข้อมูลและขาดทักษะการประเมินข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณ งานวิจัยต่างๆชี้ให้เห็นว่าปัจจัยด้านอายุ เพศ การศึกษา และบริบททางวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและการประเมินคุณค่าข่าว (Smith & Lee, 2021) ขณะที่พฤติกรรมการใช้สื่อสังคม เช่น Facebook, WeChat และ TikTok ส่งผลทั้งด้านบวกและลบต่อภาวะอารมณ์และการรับรู้ข้อมูล (Iwamoto & Chun, 2020) นอกจากนี้ ความไว้วางใจทำหน้าที่เป็นตัวแปรกลางที่สำคัญในการกำหนดการประเมินข่าว โดยเชื่อมโยงกับ emotional trust และ platform credibility (Park et al., 2021) ส่วนการรับรู้คุณค่าข่าวได้รับอิทธิพลจากคุณภาพของเนื้อหา อารมณ์ และความเกี่ยวข้องทางสังคม (Hatamleh et al., 2023; Park et al., 2022) แนวโน้มเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการออกแบบกรอบการวิจัยที่เน้นการวิเคราะห์ตัวแปรทั้งสี่ในเชิงสัมพันธ์และเชิงสาเหตุ เพื่อพัฒนาแนวทางส่งเสริมทักษะพลเมืองดิจิทัลให้สอดคล้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมในบริบทอุดมศึกษาไทย

ความสอดคล้องของตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรด้าน การใช้สื่อสังคมออนไลน์มีผลโดยตรงต่อระดับความไว้วางใจ กล่าวคือ ยิ่งนักศึกษาใช้สื่อออนไลน์มากขึ้น ยิ่งมีโอกาสพัฒนา/ลดระดับความไว้วางใจตามลักษณะของเนื้อหาและแพลตฟอร์มที่ใช้ (Alfian et al., 2021; Kim et al., 2022) โดยเฉพาะแพลตฟอร์มที่มีนโยบายคัดกรองข่าวสาร ส่งผลต่อการรับรู้และทัศนคติต่อแหล่งข้อมูล และการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณค่าข่าวสารที่รับรู้ เพราะนักศึกษาใช้สื่อเหล่านี้เพื่อเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และบทวิเคราะห์ ทำให้พัฒนาความสามารถในการกลั่นกรองข่าวและประเมินคุณค่าได้ดีขึ้น (Tsfati et al., 2020) รวมทั้ง ความไว้วางใจทำหน้าที่เป็น ตัวแปรส่งผ่าน (Mediator) ระหว่างการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับการรับรู้คุณค่าข่าวสาร กล่าวคือ การใช้สื่อช่วยสร้างหรือบั่นทอนความไว้วางใจ และระดับความไว้วางใจที่เกิดขึ้นนั้น จะส่งผลต่อการประเมินคุณค่าของข่าวสาร (Yuan & Liu, 2022)

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1). การออกแบบการวิจัย (Research Design) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเชิงปริมาณดำเนินการผ่าน



แบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์และอิทธิพลระหว่างตัวแปร ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม ความไว้วางใจ และการรับรู้คุณค่าข่าวสารของนักศึกษา

2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample) การเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามที่จัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือวิจัย และเผยแพร่ผ่านทั้งช่องทางออนไลน์ (Online Distribution) และการแจกแบบสอบถามโดยตรงภายในมหาวิทยาลัย (On-site Field Distribution) โดยใช้วิธีการสุ่มจากจำนวนโดยประมาณของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยไม่อิงรายชื่ออย่างเป็นทางการ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 400 คน จากมหาวิทยาลัยเอกชน 3 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งคัดเลือกตามขนาดของสถาบัน ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก อย่างละ 1 แห่ง การจัดสรรกลุ่มตัวอย่างดำเนินการตามหลักสัดส่วน (Proportionate Allocation) เพื่อสะท้อนขนาดของประชากรในแต่ละสถาบัน โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นขนาดใหญ่: 200 คน (50%) ขนาดกลาง: 120 คน (30%) ขนาดเล็ก: 80 คน (20%) รูปแบบการสุ่มจึงอยู่ในลักษณะของ Quota-based Convenience Sampling ที่ควบคุมจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถาบันให้สอดคล้องกับขนาดของประชากรและความเป็นไปได้ในการเข้าถึงข้อมูล

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection) ดำเนินการ 2 รูปแบบ ข้อมูลเชิงปริมาณ: รวบรวมผ่านการแจกแบบสอบถามทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ ข้อมูลเชิงคุณภาพ: ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interviews) โดยใช้แนวคำถามที่ออกแบบล่วงหน้า ใช้เทคนิค Triangulation เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยเปรียบเทียบข้อมูลจากหลายแหล่ง (Data Source Triangulation) และหลากหลายวิธีการ (Method Triangulation)

4) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) การวิเคราะห์เชิงปริมาณใช้เพื่อทดสอบสมมติฐานและตอบวัตถุประสงค์ที่ 1–3 ของการวิจัย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เช่น เพศ อายุ สัญชาติ ระดับการศึกษา และพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency), ร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์และอิทธิพลระหว่างตัวแปรด้วยสถิติ Correlation Analysis และ Simple Regression Analysis เพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงบวกและผลโดยตรงของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่อการรับรู้คุณค่าข่าวสารและระดับความไว้วางใจ ส่วนสมมติฐาน H3 ใช้ PROCESS Macro (Model 4) ของ Hayes เพื่อวิเคราะห์บทบาทของความไว้วางใจในฐานะตัวแปรกลาง โดยตรวจสอบทั้ง Direct Effect และ Indirect Effect พร้อมคำนวณ ค่าความเชื่อมั่น 95% (95% Confidence Interval) เพื่อยืนยันนัยสำคัญทางสถิติของการส่งผ่านอิทธิพล



การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analysis)

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้เพื่อเสริมความเข้าใจเชิงลึกในประเด็นเกี่ยวกับความไว้วางใจและการรับรู้ข่าวสารจากมุมมองของนักศึกษานานาชาติ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ 3 ของการวิจัยเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักศึกษานานาชาติที่คัดเลือกแบบเจาะจง โดยวิเคราะห์ข้อมูลผ่าน Content Analysis เพื่อจำแนกปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในข่าวสาร และ Thematic Analysis เพื่อสกัดธีมหลักที่สะท้อนทัศนคติ พฤติกรรม และข้อเสนอแนะของผู้ให้ข้อมูลจากผลการวิจัย

สมมติฐาน 1 มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อหาระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ความไว้วางใจและการรับรู้คุณค่าข่าวสารของนักศึกษานานาชาติ พบว่า นักศึกษานานาชาติมีระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับสูง ($M = 4.12$) รวมถึงมีความไว้วางใจในข่าวสารดิจิทัล ($M = 3.78$) และการรับรู้คุณค่าข่าวสาร ($M = 3.95$) อยู่ในระดับสูงเช่นกัน และวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับการรับรู้คุณค่าข่าวสารของนักศึกษานานาชาติ ผลการวิจัย พบว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้คุณค่าข่าวสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .48, p < .001$) และมีอิทธิพลในทางบวกต่อการประเมินคุณค่าข่าวสาร ($\beta = .48$) ยืนยันความสัมพันธ์ที่ตั้งไว้ในวัตถุประสงค์นี้อย่างชัดเจน

สมมติฐาน H2: ระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีผลต่อระดับความไว้วางใจของนักศึกษา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อวิเคราะห์บทบาทของความไว้วางใจในฐานะตัวแปรกลางระหว่างการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับการรับรู้คุณค่าข่าวสารของนักศึกษานานาชาติ ผลการทดสอบ พบว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อระดับความไว้วางใจของนักศึกษา ($\beta = .45, p < .001$) โดยมีค่า $R^2 = 0.20$ แสดงว่าโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความไว้วางใจได้ร้อยละ 20 สรุปได้ว่า สมมติฐาน H1 ได้รับการสนับสนุน แสดงให้เห็นว่าการใช้สื่อสังคมมีผลโดยตรงต่อความไว้วางใจ

สมมติฐาน H3: ความไว้วางใจมีบทบาทเป็นตัวแปรกลางระหว่างการใช้สื่อสังคมออนไลน์และการรับรู้คุณค่าข่าวสารของนักศึกษา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อวิเคราะห์บทบาทของความไว้วางใจในฐานะตัวแปรกลางระหว่างการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับการรับรู้คุณค่าข่าวสารของนักศึกษานานาชาติ การวิเคราะห์ผล พบว่า การวิเคราะห์ด้วย PROCESS Macro (Model 4) ของ Hayes ยืนยันว่า ความไว้วางใจมีบทบาทเป็น “ตัวแปรกลาง” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้สื่อสังคมออนไลน์ (X) กับ การรับรู้คุณค่าข่าวสาร (Y) โดยมีผลทางตรง (Direct Effect) ที่มีนัยสำคัญ ($\beta = .34, p < .001$) และผลทางอ้อมผ่านตัวแปรกลาง (Indirect Effect) ที่มีค่า $\beta = .21$ และช่วงความเชื่อมั่น 95% CI [.15, .29] ซึ่งไม่ครอบคลุมศูนย์ แสดงถึงนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ผลรวมของอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม (Total Effect) อยู่ที่ $\beta = .55, p < .001$ แสดงให้เห็นว่าความไว้วางใจช่วยขยายผลของการใช้สื่อไปสู่การประเมินคุณค่าข่าวสารของนักศึกษานานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัย



การศึกษานี้มุ่งวิเคราะห์การรับรู้ข่าวสาร ความไว้วางใจ และพฤติกรรมการรับรู้คุณค่าข่าวสารของนักศึกษาไทยในมหาวิทยาลัยเอกชนขนาดเล็ก จำนวน 25 คน โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูลผ่านกระบวนการตีความ การตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง (Triangulation) และการวิเคราะห์เนื้อหาอย่างเป็นระบบ

จากวัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อ และการสร้างความไว้วางใจในข่าวสารดิจิทัล สำหรับนักศึกษานานาชาติในบริบทของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย พบว่า การพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) และความไว้วางใจในข่าวสารดิจิทัลสำหรับนักศึกษานานาชาติควรคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมและความหลากหลายของผู้เรียน โดยเน้นการฝึกวิเคราะห์ข่าว ตรวจสอบแหล่งที่มา เสริมทักษะทางภาษา และส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างทัศนคติที่มีเหตุผลและพฤติกรรมการเสพข่าวอย่างรอบคอบในโลกดิจิทัล

ตารางที่ 1 สรุปประเด็นสำคัญของผลวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ประเด็น	ผลวิจัยเชิงปริมาณ	ผลวิจัยเชิงคุณภาพ
1. ความสำคัญของสื่อสังคมออนไลน์	การใช้สื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับสูง และมีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและการรับรู้ข่าวสาร	สื่อสังคมเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญ ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และเครือข่ายทางสังคม
2. บทบาทของความไว้วางใจ	ความไว้วางใจเป็นตัวแปรกลางเชื่อมโยงการใช้สื่อกับการรับรู้ข่าวสาร	นักศึกษาตระหนักถึงข่าวปลอม แต่ยังเลือกใช้สื่อสังคม พร้อมพัฒนาทักษะ fact-checking
3. อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล	เพศ อายุ ระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อระดับความไว้วางใจอย่างมีนัยสำคัญ ($R^2 = 0.37$)	เพศชายเน้น YouTube, TikTok เพศหญิงนิยม Instagram, Facebook ระดับการศึกษาสูงขึ้นส่งเสริมการคิดวิเคราะห์
4. ประเภทข่าวที่ให้ความสนใจ	ไม่ระบุรูปแบบข่าวเฉพาะ แต่พบการรับรู้คุณค่าข่าวสารในระดับสูง	นักศึกษาสนใจข่าวเชิงบวกเกี่ยวกับสังคมและชีวิตมนุษย์ หลีกเลี่ยงข่าวการเมือง ข่าวลบ



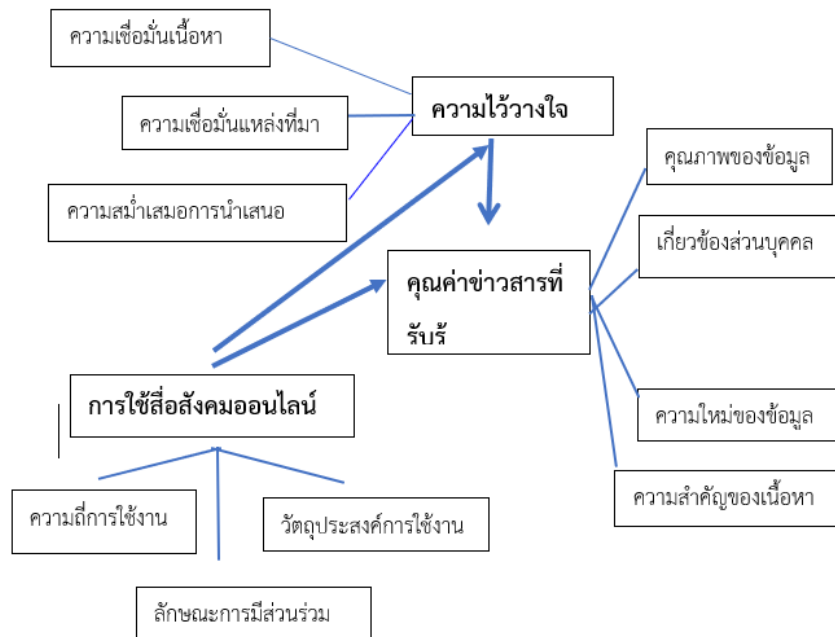
ประเด็น	ผลวิจัยเชิงปริมาณ	ผลวิจัยเชิงคุณภาพ
5. การใช้สื่ออย่างมี วิจารณญาณ	ยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อ สังคมกับการประเมินข่าวสาร	เน้นการส่งเสริม media literacy และ การตรวจสอบข้อเท็จจริง (fact- checking)
6.การพัฒนาทักษะการ รู้เท่าทันสื่อ และการสร้าง ความไว้วางใจในข่าวสาร ดิจิทัล		ให้มีการส่งเสริมทักษะวิเคราะห์ข่าวและ ศึกษาการประเมินแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือ ควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบมี ส่วนร่วม เสริมความเข้าใจและความไว้วางใจใน ข่าวสารดิจิทัล

ผลวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า นักศึกษานานาชาติในมหาวิทยาลัยเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งประเด็นถึง
นักศึกษานานาชาติยังคงใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อเข้าถึงข้อมูล แม้ตระหนักถึงข่าวปลอมและฟองกรองข้อมูลโดยความ
ไว้วางใจในแหล่งข่าวส่งผลต่อการประเมินคุณค่าข่าว และเน้นย้ำความจำเป็นของทักษะ Media Literacy

ตารางที่ 2 แนวทางการพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อ และการสร้างความไว้วางใจในข่าวสารดิจิทัล

ประเด็นสำคัญ	รายละเอียด/แนวทางการพัฒนา
ความเข้าใจบริบทผู้เรียน	คำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษา และพฤติกรรมการใช้สื่อของ นักศึกษานานาชาติคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษา และ พฤติกรรมการใช้สื่อของนักศึกษานานาชาติ
การส่งเสริมทักษะวิเคราะห์ข่าว ความเข้าใจแหล่งข่าว	ฝึกฝนการวิเคราะห์เนื้อหา ตรวจสอบข้อเท็จจริง และแยกแยะข่าวปลอม สอนให้นักศึกษารู้จักประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าว ทั้งในระดับท้องถิ่น และสากล
การพัฒนาทักษะทางภาษา	เสริมความเข้าใจภาษาที่ใช้ในการสื่อสารข่าว เพื่อลดการตีความคลาดเคลื่อน
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การสร้างความไว้วางใจใน ข่าวสาร	ส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กระตุ้นการคิดวิพากษ์อย่างเปิดกว้าง ปลูกฝังทัศนคติแบบมีเหตุผล และพฤติกรรมเสพข่าวอย่างรอบคอบใน สภาพแวดล้อมดิจิทัล

จากผลวิจัยของวัตถุประสงค์ และสมมติฐาน สามารถได้รูปแบบดังนี้



ภาพที่ 2 รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ความไว้วางใจ และการรับรู้คุณค่าข่าวสารของ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

อภิปรายผล

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ความไว้วางใจ และการรับรู้คุณค่าข่าวสารของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร โดยผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพนำไปสู่ข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

ผลการวิจัยยืนยันว่า นักศึกษานานาชาติมีระดับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ความไว้วางใจ และการรับรู้คุณค่าข่าวสารอยู่ในระดับสูงสะท้อนบทบาทสำคัญของสื่อดิจิทัลในการเข้าถึงและประเมินข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ส่งผลโดยตรงต่อระดับความไว้วางใจ ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ($\beta = .45, p < .001, R^2 = 0.20$) โดยนักศึกษาที่มีการใช้งานสื่อสังคมอย่างสม่ำเสมอ มีแนวโน้มที่จะเชื่อมั่นในข่าวสารบนแพลตฟอร์มนั้นมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Social Cognitive Theory ที่อธิบายการสร้างความไว้วางใจผ่านการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นและการมีส่วนร่วมในสังคมออนไลน์ (Bandura; Lewis & Wang, 2023) และสนับสนุนผลการศึกษาก่อนหน้าของ McKnight et al. (2023) และ Karlsen & Aalberg (2023) ที่พบว่าการโต้ตอบและมีส่วนร่วมบนแพลตฟอร์ม เช่น การกดไลค์หรือแชร์ข้อมูล มีบทบาทสำคัญต่อการก่อรูปความไว้วางใจในกลุ่มเยาวชน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับการรับรู้คุณค่าข่าวสารของนักศึกษา ($r = .48, p < .001$) โดยการใช้สื่อไม่เพียงเพิ่มการเข้าถึงข่าวสาร แต่ยังส่งเสริมการวิเคราะห์และการมีส่วนร่วมเชิงวิพากษ์ในบริบทการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด news engagement cycle และ



การศึกษาของ Kim & Tandoc (2023) ที่ระบุว่าสื่อสังคมช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมและการตีความเนื้อหาข่าวอย่างกระตือรือร้น และสนับสนุนผลการศึกษาของ Buchanan et al. (2024) ที่ชี้ว่านักศึกษาจะสามารถพัฒนาทักษะการประเมินข่าวสารได้ดีขึ้น เมื่อได้รับการสนับสนุนด้าน media literacy อย่างเหมาะสมอย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2023–2025 มีรายงานมากมายเกี่ยวกับการใช้ เทคโนโลยี AI ในการสร้างข่าวปลอม (fake news) และการปลอมเสียง (audio deepfake) ที่ส่งผลกระทบต่อความไว้วางใจในข่าวสารอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน (U.S. Department of Homeland Security, 2024; McAfee, 2023) ในประเทศไทยเอง ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม (Anti-Fake News Center) ได้ยืนยันว่าการใช้ AI เพื่อสร้างข้อมูลบิดเบือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (OpenGov Asia, 2024) ซึ่งเน้นย้ำความจำเป็นของการส่งเสริม media literacy และ critical thinking เพื่อรับมือกับการแพร่กระจายข้อมูลเท็จ นอกจากนี้ การศึกษาของ American University (2024) พบว่า การสนทนากับ AI ที่ให้ข้อมูลถูกต้องสามารถลดความเชื่อในทฤษฎีสมคบคิดได้ถึง 20% และแสดงให้เห็นว่า AI มีบทบาททั้งด้านสร้างสรรค์และด้านเสี่ยงในการกำกับการรับรู้ข่าวสารของนักศึกษา

3) ผลการวิจัยตามสมมติฐาน H3 พบว่า ความไว้วางใจมีบทบาทเป็นตัวแปรกลางระหว่างการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับการรับรู้คุณค่าข่าวสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยแสดงถึงกระบวนการที่ผู้ใช้สร้างความไว้วางใจผ่านประสบการณ์และการปฏิสัมพันธ์ในโลกดิจิทัล ซึ่งส่งผลต่อการประเมินข่าวสารอย่างรอบคอบ นอกจากนี้ งานวิจัยของ Karlsen & Aalberg (2023) ยังสนับสนุนว่า ความไว้วางใจช่วยเพิ่มการยอมรับและการประเมินข่าวสารอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่ใช้สื่อออนไลน์เป็นแหล่งข้อมูลหลัก

4) ผลการวิจัยเชิงคุณภาพชี้ให้เห็นว่า ความไว้วางใจมีบทบาทสำคัญในการกำหนดการประเมินข่าวสารของนักศึกษา แม้จะตระหนักถึงความเสี่ยงของข่าวเท็จ แต่ยังคงเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์จากเหตุผลด้านอารมณ์และความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Uses and Gratifications Theory ที่อธิบายว่าผู้ใช้สื่อเลือกบริโภคเนื้อหาตามความต้องการส่วนบุคคล เช่น ด้านอารมณ์ ความสะดวก และการยืนยันความเชื่อเดิม นอกจากนี้ งานวิจัยของ Pew Research Center (2024) พบว่า ผู้ใหญ่ชาวอเมริกันอายุต่ำกว่า 30 ปี มีแนวโน้มที่จะไว้วางใจข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์เกือบเท่ากับจากสำนักข่าวระดับชาติ ดังนั้น การส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) และการตรวจสอบข้อเท็จจริง (fact-checking) จึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาทักษะการรับรู้ข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาในยุคดิจิทัล และจากผลวิจัยพบว่า สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Instagram, TikTok และ YouTube ได้กลายเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญสำหรับนักศึกษา โดยเปิดโอกาสให้รับรู้มุมมองที่หลากหลาย เข้าถึงข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และมีส่วนร่วมกับประเด็นสังคมที่กำลังเป็นที่สนใจ นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการส่งเสริม การคิดเชิงวิพากษ์ (critical thinking), การสร้างเครือข่ายทางสังคม (social connection) และ การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural learning) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Buchanan et al. (2024) และ Kim & Tandoc



(2023) ที่พบว่า สื่อสังคมช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมกับข่าวสาร และส่งเสริมการประเมินข้อมูลด้วยวิธีการที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นในหมู่นักเรียนและนักศึกษาในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การเสริมสร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) และการตรวจสอบข้อเท็จจริง (Fact-Checking Skills) ในระดับอุดมศึกษา การพัฒนาหลักสูตรหรือโปรแกรมการฝึกอบรมด้านการรู้เท่าทันสื่อและการตรวจสอบข้อเท็จจริงจะมีผลกระทบระยะยาวต่อการสร้างประชากรที่มีความสามารถในการคัดกรองข่าวสาร ป้องกันการตกเป็นเหยื่อของข้อมูลเท็จ และเสริมสร้างวัฒนธรรมการบริโภคสื่ออย่างมีวิจารณญาณในสังคม
2. การออกแบบโครงการที่คำนึงถึงความแตกต่างเชิงเพศและรุ่นวัย (Designing Targeted Educational Campaigns Based on Gender and Generational Differences) การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงตามความแตกต่างของเพศ อายุ และระดับการศึกษา จะทำให้การส่งเสริมทักษะการประเมินข่าวสารมีประสิทธิภาพสูงขึ้นในกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน ลดความเหลื่อมล้ำด้านดิจิทัล (Digital Divide) และเพิ่มความครอบคลุมของการพัฒนาศักยภาพประชากรในระยะยาว
3. การสร้างแคมเปญประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันข่าวปลอมและข้อมูลเท็จ (Developing Anti-Fake News Campaigns among University Students) การจัดทำโครงการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างการตระหนักรู้ถึงภัยของข่าวปลอม (Fake News) และเทคโนโลยีหลอกลวง เช่น deepfake จะช่วยลดความเปราะบางของนักศึกษาต่อการตกเป็นเหยื่อข้อมูลผิด และมีส่วนสำคัญในการสร้าง "ภูมิคุ้มกันทางข้อมูล" (Information Immunity) ในสังคมดิจิทัล

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ในเชิงวิชาการ

1. การศึกษาผลกระทบระยะยาวของการเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อมีความสำคัญเชิงวิชาการ เนื่องจากสามารถพิสูจน์ได้ว่า Media Literacy ส่งผลต่อพฤติกรรมการรับรู้และการตัดสินใจข่าวสารในระยะยาว ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบนโยบายหรือหลักสูตรเพื่อพัฒนาเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
2. การศึกษานี้สามารถต่อยอดเป็นงานวิจัยในอนาคตโดยการออกแบบโมเดลวิจัยเพื่อวัดผลกระทบของการใช้เทคโนโลยี AI ต่อระดับความไว้วางใจของผู้รับสาร ทั้งในด้านพฤติกรรมการประเมินข่าวสาร การรับรู้ความน่าเชื่อถือ และการแยกแยะข้อมูลเท็จ โดยสามารถใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) และทดลองใช้เครื่องมือ เช่น Deepfake หรือ Chatbot เปรียบเทียบก่อน-หลังการรับข้อมูล เพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านจริยธรรมสื่อและการรู้เท่าทันดิจิทัล



3. สามารถทำวิจัยโดยใช้วิธีเชิงเปรียบเทียบแบบผสมผสาน เพื่อวิเคราะห์ผลของแต่ละแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ต่อการรับรู้ข่าวสารและการคิดเชิงวิพากษ์ โดยมุ่งพัฒนาแนวทางส่งเสริม media literacy ที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละแพลตฟอร์ม

บรรณานุกรม

- Alfian, G., Syahputra, M. F., & Purwanto, A. (2021). The influence of social media usage on trust in online news. *Journal of Digital Media & Policy*, 12(3), 387–404.
- American University. (2024). *AI and misinformation: Reducing belief in conspiracy theories*. Washington, DC: American University Press.
- Astuty, E., & Yustian, O. R. (2021). The effect of entrepreneurship education on students' entrepreneurial intentions: Evidence from Indonesia. *International Journal of Innovation, Creativity and Change*, 15(1), 170–183.
- Buchanan, T., Jones, K., & Kelly, M. (2024). Media literacy and critical engagement among youth: Global perspectives. *Digital Education Review*, 45, 32–50.
- DataReportal. (2024). *Digital 2024: Thailand*. Retrieved from <https://datareportal.com/reports/digital-2024-thailand>
- ETDA. (2023). *Thailand Internet User Behavior Report 2023*. Bangkok: Electronic Transactions Development Agency.
- European Commission. (2022). *Digital competence frameworks for international students in Europe*. Brussels: Publications Office of the European Union.
- Guess, A. M., Nagler, J., & Tucker, J. A. (2020). Less than you think: Prevalence and predictors of fake news dissemination on Facebook. *Science Advances*, 5(1), eaau4586.
- Haider, J., & Sundin, O. (2021). Information literacy challenges in multicultural higher education: A Scandinavian perspective. *Journal of Documentation*, 77(1), 122–138.
- Hatamleh, M., Al-Kildar, H., & Alghamdi, M. (2023). Determinants of perceived news value in digital media. *Journal of Media Research*, 16(2), 45–59.
- Iwamoto, D. K., & Chun, H. (2020). Asian international students' adjustment: The role of social media use, cultural adaptation, and emotional health. *Journal of International Students*, 10(2), 456–474.



- Karlsen, R., & Aalberg, T. (2023). Trust and the social media environment: An evolving relationship. **Journalism Studies**, 24(5), 667–686.
- Kim, S., & Tandoc, E. C. (2023). Social media use and engagement with news: A longitudinal study of college students. **New Media & Society**, 25(2), 384–402.
- Kim, Y., Chen, H.-T., & Gil de Zúñiga, H. (2022). Social media news use and trust in media: Examining dynamics of filter bubbles. **Telematics and Informatics**, 64, 101693.
- Lewis, R., & Wang, Q. (2023). Observational learning and trust-building in digital communities. **International Journal of Human–Computer Interaction**, 39(4), 295–308.
- McAfee. (2023). *AI-generated threats and misinformation*. Retrieved from <https://www.mcafee.com>
- McKnight, D. H., Carter, M., Thatcher, J. B., & Clay, P. F. (2023). Trust in digital environments: Updated perspectives. **MIS Quarterly**, 47(1), 23–52.
- OpenGov Asia. (2024). **Thailand's fight against fake news through AI monitoring**. Retrieved from <https://opengovasia.com>
- Park, C. S., Lee, J. K., & Kim, H. J. (2021). Emotional framing and social media news credibility. **Communication Research**, 48(7), 1015–1037.
- Park, H., Kim, D., & Cho, J. (2022). Exploring factors affecting perceived news value on social media. **Computers in Human Behavior**, 132, 107250.
- Smith, A., & Lee, H. (2021). Cultural values and digital trust among international students. *Information, **Communication & Society**, 24(10), 1452–1470.
- Tsfati, Y., Boomgaarden, H. G., Strömbäck, J., Vliegenthart, R., Damstra, A., & Lindgren, E. (2020). Causes and consequences of mainstream media distrust: A five-country comparative study. **The International Journal of Press/Politics**, 25(3), 470–492.
- UNESCO. (2021). *Media and information literacy curriculum for teachers (2nd ed.)*. **Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization**.
- U.S. Department of Homeland Security. (2024). **Emerging threats from AI-generated content**. Washington, DC: DHS Publications.



- van der Meer, T. G. L. A., Jonkman, J. G. F., & Kruikemeier, S. (2023). The consequences of passive news exposure for political knowledge and engagement. **Political Communication**, 40(1), 73–90.
- Wang, Y., & Zeng, Y. (2021). Vulnerabilities in digital information environments: International students in Thailand. **Asian Journal of Education**, 41(3), 215–231.
- Wu, M., Luo, Y., & Ma, L. (2022). Social endorsement and emotional cues in online news: Their effects on trust and engagement. **Journal of Computer-Mediated Communication**, 27(5), 253–270.
- Yuan, S., & Liu, Y. (2022). The mediating role of trust in the relationship between social media use and news evaluation. **New Media & Society**, 24(3), 489–508.
- Zhang, Y., Wang, X., & Chen, H. (2022). Social media exposure and news credibility perceptions among Chinese students. **China Media Research**, 18(2), 26–35.